

Gentleminds

INSTITUUT VOOR MINDFULNESS & COMPASSIE

Teacher Training Programma in Compassietraining **Mindfulness-Based Compassionate Living (MBCL)**

Met Frits Koster, Erik van den Brink & Annetje Brunner
Module 1 van 28-30 november 2022
Module 2 van 23-25 januari 2023

Van 28-30 november 2022 en van 23-25 januari 2023 verzorgen Frits Koster, Erik van den Brink en Annetje Brunner een scholingsprogramma van in totaal 6 dagen over de compassietraining, internationaal bekend als het *Mindfulness-Based Compassionate Living* (MBCL) programma. MBCL is sinds mei 2022 officieel erkend door de VMBN (NL) en BAMBA (UK) als een Mindfulness-Based vervolprogramma na MBSR, MBCT of gelijkwaardig mindfulness-based programma. Dit opleidingsprogramma is geschikt voor mindfulnessstrainers, (G)Gz- hulpverleners, leraren, coaches en andere professionals die ervaring hebben in mindfulness-based werken (bv. MBSR/MBCT, ACT, DGT) en die compassiegerichte verdieping zoeken.

Wat is compassie?

Compassie (of mededogen) is het vermogen om ons betrokken te voelen bij pijn en lijden, zowel van onszelf als van anderen. Het gaat samen met de wens deze pijn en dit lijden te verlichten en de bereidheid daarin verantwoordelijkheid te nemen. Het is een algemeen menselijke eigenschap, die bij ieder in aanleg aanwezig is, maar vaak om allerlei redenen niet tot bloei gekomen is. Gelukkig kan compassie door beoefening wel ontwikkeld en verdiept worden. Dat is het doel van compassietraining.

Mindfulness-Based Compassionate Living (MBCL)

Het MBCL-programma biedt in acht sessies en een extra oefensessie een vervol- en verdiepingstraject voor hen die eerder een mindfulnessstraining hebben gevolgd (bij voorkeur MBSR/MBCT, of een gelijkwaardig programma) en die ondervonden hebben dat mindfulnessbeoefening hen goed doet, maar ook moeite hebben deze in hun leven te integreren en daarbij een milde, vriendelijke en compassievolle houding te ontwikkelen. Mindfulness-based oefeningen in compassie naar zichzelf en anderen komen uitgebreid aan bod, in samenhang met de ontwikkeling van drie andere hartkwaliteiten: vriendelijkheid, medevreugde en gelijkmoedigheid. De MBCL-training is door Frits Koster en Erik van den Brink ontwikkeld.

Doel en inhoud MBCL Teacher Training

Dit scholingsprogramma biedt mindfulnessstrainers en anderen die mindfulness-based werken de mogelijkheid kennis te maken met de opzet en de oefeningen van dit groepsgerichte trainingsprogramma en te leren werken met het curriculum en het zelf begeleiden van compassiegerichte oefeningen. Het programma biedt deelnemers de mogelijkheid in één week (6 dagen) de beide modules te volgen die gewoonlijk los van elkaar worden aangeboden. Specifieke doelen van het *Teacher Training Programma* zijn:

- Het zich eigen maken van de basishouding die hoort bij compassiegerichte methodieken.
- Het leren werken met compassiegerichte methodieken zowel groepsgericht als eventueel individueel. Of deelnemers de compassietraining als groepsmodule zelfstandig kunnen geven hangt af van de verdieping van de eigen beoefening en van de reeds opgedane ervaring met groepswork en het geven van MBSR/MBCT.
- Het verkrijgen van inzicht voor welke cliënten de training en specifieke oefeningen geschikt zijn en de transdiagnostische toepassingsmogelijkheden van compassietraining.
- Het verdiepen van vaardigheden in mindful dialog of *inquiry* bij compassietraining.

Deelnemers maken intensief kennis met de inhoud het MBCL-programma. De persoonlijke ervaring en verdieping van de oefeningen krijgen alle ruimte. Daarnaast ligt de nadruk op het vertrouwd raken met het werken met het curriculum en het zelf begeleiden van compassiegerichte oefeningen.

Thema's die aan bod komen

Inhoudelijk

- Pijn en lijden als gedeelde menselijkheid.
- Hoe ons brein en organisme zijn geëvolueerd om ons te helpen overleven.
- Inzicht in de drie centrale emotiereguleringsystemen.
- Hoe de emotiereguleringsystemen uit balans kunnen raken door invloeden van buitenaf, maar ook van binnenuit, bv. door schaamte, zelfkritiek en 'de innerlijke criticus'.
- Hoe mentale voorstellingen de emotiereguleringsystemen kunnen beïnvloeden en hoe training in compassie de balans kan helpen herstellen.
- *Tend & befriend*: een vierde instinctieve reactie op stress, naast *fight, flight & freeze*.
- Drie antidota tegen overmatige zelfkritiek, zelfisolatie & over-identificatie: respectievelijk *self-kindness, common humanity & mindfulness*.
- Het ontwikkelen van de compassie-modus door oefeningen in compassievol motiveren, aandacht, voelen, redeneren, het voorstellingsvermogen, spreken en handelen.
- De cultivering van compassie als één van de vier hartkwaliteiten of 'levensvrienden': mededogen, liefdevolle vriendelijkheid, medevreugde en gelijkmoedigheid.

Trainingsvaardigheden

- Structuur van de training per sessie.
- Oefening in het zelf begeleiden van de belangrijkste compassiegerichte oefeningen en het doen van *inquiry* daarbij.
- Oefening in het geven van de didactische onderdelen uit de training.
- Valkuilen in het begeleiden van de oefeningen, verschillen tussen de rol van trainer en de rol van therapeut.
- Omgaan met het naar boven komen van oude pijn en met het fenomeen *backdraft*.
- Ruimte creëren voor *mindful exposure*, veilige holding en een lichte sfeer in de groep.
- Het verder ontwikkelen van de compassiemodus en de vier levensvrienden: mededogen, liefdevolle vriendelijkheid, medevreugde en gelijkmoedigheid.
- Het verbinden van relevante wetenschappelijke kennis omtrent evolutionaire psychologie, neurowetenschappen, stress- en emotieregulatie met de praktijk.

Voor wie?

Trainers in MBSR, MBCT of een als gelijkwaardig erkend mindfulness-based programma, die hun eigen beoefening en het werk als mindfulnessstrainer willen verdiepen en eventueel de training zouden willen gaan geven als een vervolg op de MBSR/MBCT. Dit scholingsprogramma is ook

geschikt voor (G)Gz-hulpverleners, leraren, coaches en andere professionals die ervaring hebben in mindfulness-based werken (MBSR/MBCT, ACT, DGT) en compassie-gerichte verdieping zoeken en/of individueel willen gaan werken met compassiegerichte oefeningen.

Deelnamecriteria

1. Het (grotendeels) voltooid hebben van een erkende opleiding tot trainer MBSR/MBCT/Breathworks (categorie 1 of 2 bij de vereniging VMBN);
Of: een (g)gz of ander hulpverlenend beroep uitoefenen, bij voorkeur ervaring en scholing hebben in het begeleiden van mindfulness-based methodieken (zoals mindfulness-oefeningen uit MBSR/MBCT, ACT of DGT) en minimaal zelf een achtweekse mindfulnessstraining MBSR/MBCT gevolgd hebben en minimaal een jaar ervaring met mindfulnessmeditatie hebben.
2. Het deelgenomen hebben aan een MBCL-training van 8 wekelijkse sessies of aan een drie of meerdaagse ervaringsgericht MBCL-workshop bij een gecertificeerd MBCL-trainer, waarin de oefeningen en kernthema's van het programma aangeboden worden. Zie <https://www.compassietraining.nl/opgeleide-trainers-2/> voor een overzicht aan opgeleide MBCL-trainers in Nederland en België. Driedaagse mogelijkheden zijn:
 - Ma 5 t/m do 8 sept 2022: Retraite 'Compassievol Leven' op Terschelling met Erik van den Brink & Hetty Oosterbeek. [Klik hier](#) voor informatie.
 - Vr 14 t/m zo 16 okt 2022: Workshop 'Compassie in je leven' in Groningen met Frits Koster. [Klik hier](#) voor informatie.
3. De bereidheid om deel te nemen aan oefeningen in de rollen van trainer, deelnemer en observator, in kleine en grotere subgroepen, en om respectvol feedback te geven en te ontvangen.
4. De bereidheid om zelf verantwoordelijkheid te dragen voor de eigen gezondheid en het lichamelijke, psychische en interpersoonlijke functioneren.

Bewijs van deelname en mogelijkheden na de Teacher Training

Na succesvolle participatie (met minimaal 90% aanwezigheid *) ontvangen deelnemers een bewijs van deelname. Deelnemers die beide modules hebben gevolgd kunnen desgewenst worden opgenomen in een 'A' of 'B' register van trainers en hulpverleners die werken met compassiegerichte methodieken:

MBCL-register A

Zij die gecertificeerd MBCT/MBCT/gelijkwaardig MBP trainer zijn (categorie 1 of 2 bij de VMBN) en de formele MBCL groepstraining als geheel kunnen aanbieden als vervolg op MBSR/MBCT. Opname in register A wordt alleen gedaan als de MBCL-training groepsgewijs (voor een groep van minimaal 4 deelnemers) wordt begeleid door de trainer onder supervisie van een erkende MBCL-supervisor (drie live/zoom sessies van een uur per sessie - de extra kosten hiervoor worden verrekend met de supervisor).

MBCL-register B

Zij die kunnen werken met onderdelen en oefeningen uit het MBCL-programma en dit individueel of groepsmatig kunnen toepassen in de (g)gz of een andere hulpverlenende setting waarin zij werkzaam zijn en wanneer dit past binnen hun beroepscode.

* Bij knelpunten dient de betreffende deelnemer contact op te nemen met de docenten over compensatie.

Wetenschappelijk onderzoek naar MBCL

Het MBCL-programma werd positief geëvalueerd in haalbaarheids- en pilotstudies onder ambulante ggz-cliënten met gemengde problematiek (Bartels-Velthuis et al., 2016) en met terugkerende depressie (Schuling et al., 2018), en als aangepast online programma met open inschrijving voor mensen met sterke zelfkritiek (Krieger et al., 2016). Een eerste RCT-onderzoek werd verricht onder patiënten met een geschiedenis van drie of meer depressieve episoden, die eerder MBCT hadden gevolgd, door een team aan de Nijmeegse Radboud Universiteit o.l.v. Anne Speckens (Schuling et al., 2016; Schuling et al., 2020). Vergeleken met de controlegroep liet de interventiegroep een significante afname zien in depressieve symptomen, en een significante toename in mindfulness, zelfcompassie en kwaliteit van leven. De resultaten hielden aan en namen gedurende zes maanden na de training nog verder toe. Ook het aangepaste MBCL online programma werd in een RCT onderzocht door een Zwitsers team (Krieger et al., 2019). De resultaten lieten een significante afname zien van symptomen van depressie, angst en stress, en van zelfkritiek, schaamte en compassievrees. Er was een significante toename van zelfcompassie, mindfulness, gevoel van eigenwaarde en tevredenheid met het leven. Bij follow-up na zes maanden bleven de effecten behouden. Een Slowaaks team onderzocht een korte onlineversie van MBCL in een RCT (Ondrejková et al., 2020). Niet-klinische proefpersonen kregen op vijftien opeenvolgende dagen een oefening of reflectieopdracht uit het MBCL-programma. De resultaten lieten een onmiddellijk effect zien na beëindiging van de interventie met een significante daling in zelfkritiek en een significante toename in zelfcompassie. De resultaten hielden aan bij follow-up twee maanden later.

Docenten

Frits Koster - meditatieleraar, psychiatrisch verpleegkundige, mindfulness- en compassietrainer - beoefent 40 jaar vipassana-meditatie en leefde 6 jaar als monnik in boeddhistische kloosters in Z.O. Azië. Hij schreef diverse boeken (Asoka en Boom) en heeft jarenlange ervaring als retraitebegeleider. Hij voltooide de opleiding tot mindfulnesstrainer bij het Instituut voor Mindfulness en is als docent verbonden aan diverse opleidingsinstituten tot mindfulnesstrainer in Europa. Hij heeft samen met zijn vrouw een eigen praktijk onder de naam Trainingsbureau Mildheid & Mindfulness, van waaruit hij meditatie retraites begeleidt in binnen- en buitenland. Frits volgde scholing in Compassion Focused Therapy en in Mindful Self-Compassion, Hij werkt als mindfulness- en compassietrainer bij het Centrum Integrale Psychiatrie (CIP), Groningen en heeft daar vele jaren trainingen voor cliënten en hulpverleners verzorgd. Hij is geschoold als trainer in Interpersoonlijke Mindfulness en Mindfulness-Based Supervisie. Zie www.fritskoster.nl en www.compassietraining.nl.

Erik van den Brink – oud-psychiater, arts-psychotherapeut, mindfulness- en compassietrainer – heeft ruim 30 jaar werkervaring in de ambulante ggz, onder meer bij het Centrum Integrale Psychiatrie te Groningen, en Het Behouden Huys, een psycho-oncologisch centrum te Haren. Hij werkt de laatste jaren zelfstandig en geeft opleiding, training en supervisie vanuit *MBCL Trainingen* in binnen- en buitenland. Hij ontwikkelde zich tot mindfulnessstrainer op basis van jarenlange meditatie-ervaring (Vipassana, Zen) en scholing in MBSR/MBCT bij internationaal vooraanstaande docenten. Hij verdiepte zich in psychotherapeutische scholen met mindfulness-based en compassiegerichte toepassingen en volgde scholing bij de ontwikkelaars van Acceptance and Commitment Therapy, Compassion Focused Therapy, Mindful Self-Compassion, Interpersonal Mindfulness en Mindfulness-Based Supervision.

Samen met Frits Koster ontwikkelde hij het MBCL-programma. Hun boeken *Compassievol leven* (Boom, 2016) en *Compassie in je leven* (Boom, 2019) zijn meermaals vertaald en in diverse landen uitgebracht, waaronder Engeland, Duitsland, Frankrijk, Spanje en Turkije. Website: www.mbcl.nl

Annetje Brunner - psycholoog, mindfulness- en compassietrainer, ondernemer - is sinds 2001 de drijvende kracht achter De Werkschuur, trainingsbureau met senior mindfulness en compassietrainers in het noorden van het land. Hier verzorgt zij mindfulness en compassietrainingen en workshops over compassie in de zorg en over aandacht in de laatste levensfase. Zij initieerde en organiseert voor gemeenten het project 'mindfulness voor mantelzorgers'. Annetje studeerde sociale psychologie aan de UvA en is gecertificeerd mindfulness- en compassietrainer (MBSR/ MBCT/ MBCL) bij het Instituut voor Mindfulness. Ook volgde zij scholing in Compassion Focused Therapy bij o.a. Paul Gilbert. Daarnaast deed ze opleidingen bij Joan Halifax Roshi en Irene Kaigetsu Bakker op het gebied van begeleiding in de laatste levensfase ('Being with Dying') en G.R.A.C.E., een interventiemodel voor compassie in interacties. Annetje werkte als vrijwilligerscoördinator bij hospice Gasthuis Groningen. Ze beoefent zenmeditatie sinds 1994. Zie www.dewerkschuur.nl.

Praktische informatie

Data:	Ma 28/11 - wo 30/11 2022, Module 1, Frits Koster & Annetje Brunner. Ma 23/01 - wo 25/01 2023, Module 2 Erik vd Brink & Annetje Brunner. N.B. Het is alleen mogelijk in te schrijven voor beide modules.
Locatie:	Huis ter Kleef, Haarlem. Zie www.huisterkleefhaarlem.nl
Begeleiding:	Frits Koster, Erik van den Brink en Annetje Brunner.
Tijden:	Voor alle dagen zijn de tijden 9.30 - 18.00 uur.
Deelnemers:	Het maximum aantal deelnemers is 24, het minimum aantal deelnemers is 8. Bij minder dan 12 deelnemers wordt gewerkt met één docent per module.
Tarief:	€ 1.250,- (inclusief lunch, cursusmateriaal en koffie/thee).
Aanmelden:	Het aanmeldformulier graag mailen naar info@gentleminds.nl .
Overnachting:	Overnachtingen regel je zelf en zijn niet bij de prijs inbegrepen.
Annulering:	Bij annulering tussen 4 en 2 weken voor aanvang van de workshop betaal je 50% van het totale factuurbedrag. Bij annulering binnen 2 weken voor aanvang van de workshop is geen restitutie mogelijk en betaal je het totale factuurbedrag.

Van tevoren aan te schaffen literatuur

In ieder geval een van de onderstaande boeken:

- Erik van den Brink & Frits Koster, *Compassievol leven*. Uitgeverij: Boom, herziene editie 2016. Dit boek biedt veel achtergronden en referenties voor trainers/hulpverleners. Inclusief audio-materiaal.
- Frits Koster & Erik van den Brink, *Compassie in je leven*. Uitgeverij Boom, herziene editie 2019. Te gebruiken als zelfhulpboek of werkboek voor deelnemers van de training. Inclusief werkbladen en audiomateriaal.

